

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

II. An Physica sit vera scientia, & qualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

muniter, saltem quoad primam partem.

xxi. Probatur: quia objectum formale *sub quo* alicujus scientiæ, est ratio *sub qua* considerat suum objectum materiale, & per quam illa scientia ab aliis omnibus specie distinguitur; sed naturalitas dicta est talis respectu Physicæ, ergo, &c.

xxii. Nec refert, quod Medicina, etiam corpus naturale consideret; quia illud, ut naturale, siue ejus naturalitatem, non considerat; sed ut sanabile, siue ejus sanabilitatem dumtaxat; quæ, quoniam à naturalitate specie distinguitur, objectum adæquatum, & scientiam specie distinctam ab ea constituit, quam naturalitas constituit: unde patet quid dicendum de Astrologia, quæ agit de Corpore Naturali ut mensurabili secundum quantitatem & motum: si verò velis sanabilitatem, mensurabilitatem, &c. esse ex circumadjacentibus Corporis Naturalis, non multum contendam; sed non propterea erunt objectum formale *sub quo* Physicæ, ut patet, quia non sunt ratio, &c. imò nec materiale, quia circumadjacentia quælibet non sunt talia, sed illa sola de quibus in Physica ordinariè tractant Philosophi. Ex his

xxiii. Colliges, objectum totale Physicæ ex materiali & formali *sub quo* conflatum, esse Corpus Naturale ut naturale.

D V B I V M II.

An Physica sit vera scientia, & qualis.

R E S O L U T I O I.

xxiv. **D**ico 1°, contra Heraclium, Pythagoram, Socratem & alios veteres Academicos, volentes de naturalibus non nisi dari opiniones & dubia: Physica est vera & propriè dicta scientia; ita Philosophi communiter.

xxv. Probatur 1°, ex Aristotele 6°. Metaph. Textu 1°, ubi eam scientiam vocat; sed maxime ex 3°. Physicorum cap. 4°, ubi contrarium asserentes erroris & ignorantie arguit, ergo, &c.

xxvi. Probatur 2° ratione; quia illa est verè & propriè dicta scientia, quæ varias habet legitimas & propriè dictas demonstrationes; sed Physica varias habet tales, ergo, &c. Probatur minor hisce demonstrationibus; *Quidquid est quantum, est divisibile; sed Corpus Naturale est tale, ergo, &c. quidquid habet animam, movetur ab intrinseco; sed Corpus Naturale vivens est tale, ergo, &c. quidquid constat contrariis, est corruptibile; sed Corpus Naturale mixtum est tale, ergo, &c.*

xxvii. Obicies 1°, scientia debet habere objectum necessarium, sed Physica non habet tale objectum; ergo, &c. Probatur minor; quia illud est Corpus Naturale corruptibile; ergo, &c.

xxviii. Resp. distinguendo majorem; scientia debet habere objectum necessarium necessitate essentialis, seu potius connexionis proprietatum cum essentia, concedo majorem; tale autem est objectum Physicæ, uti ex decursu patebit, & constat à fortiori ex dictis in Logica Tract. ult. Disput. 2^a. Dub. 2°. num. 74. & 80. de ente ficto & impossibili: necessitate existentie, nego majorem; quia de ente impossibili, merè possibili, contingenti, &c. dari potest scientia, ut jam dixi.

xxix. Obicies 2°, Physica pendet ab experientia & sensibus, qui sunt fallaces & fallibiles; ergo Physica non est scientia: consequentia patet, quia scientia certa esse debet, & talis, cui fallum subesse non possit: prob. antecedens pro secunda parte; quia fallente visu, & fallibilitate ejusdè ob distantia, pu-

tanus solem esse parvum; ob reflexionem specierum, baculū aquæ immersum esse fractum, &c. ergo, &c.

xxx. Respondeo 1°, negando consequentiam, quia hoc argumentum nimium probat; probaret enim nullam omnino dari scientiam; tum quia omnis nostra cognitio aliquousque pendet à sensu, juxta hoc axioma, *Nihil est in intellectu, quod prius non fuerit in sensu*: tum quia etiam cognitiones intellectuales sunt fallaces, & fallibiles, ut constat ex hæresibus, & aliis erroribus.

xxxi. Respondeo 2°, distinguendo antecedens pro secunda parte, experientie & sensus, siue potius sensuum actus, aliqui sunt fallaces & fallibiles, concedo antecedens: omnes, nego antecedens; nam per visum Physicè certum & infallibilem experimur ignem esse corruptibilem; per similem tactum, aquam esse frigidam; quantum esse divisibile, &c. quod ad scientiam sufficit, maxime cum non debeat omnes conclusiones habere certas & scientificas.

xxxii. Instabis, Disputatur de omni experientia & conclusione Physicæ; ergo omnes sunt fallaces & fallibiles, ac errori obnoxie.

xxxiii. Respondeo 1°, retorquendo argumentum in existentiam Dei, ejus veracitatem & cætera attributa Divina, sanctissimam Trinitatem, &c. de quibus in Theologia multum disputatur; illa tamen, nec fallacia, nec fallibilia sunt.

xxxiv. Respondeo 2°, concessio antecedente, negando consequentiam; quia de illis non disputatur eò quod fallaces & fallibiles, ac errori obnoxie sint; sed ut earum veritas & certitudo clariùs innotescat, & confirmetur.

R E S O L U T I O II.

xxxv. **D**ico 2°, Physica est scientia speculativa. Hæc sententia est communissima, ut propterea (inquit R. P. Poncius hic) non sit necesse citare auctores ullos.

xxxvi. Probatur 1°, ex Aristotele 6°. Metaph. Textu 1°, & 11°, ubi scientiam speculativam in Physicam, Metaphysicam & Mathematicam dividit.

xxxvii. Probatur 2°, ex fine intrinseco ipsius Physicæ, qui est præcisè cognitio Corporis Naturalis ut naturalis, cum ei circumadjacentibus, &c.

xxxviii. Probatur 3°, quia tendit in suum objectum modo speculativo, ergo, &c. probatur antecedens, quia in illius sola contemplatione sistit; nec regulas & præcepta tradit, quibus fiat, ut de Deo, Coelis, Elementis, &c. constat, ergo, &c.

xxxix. Obicies 1°, Cognitio rerum naturalium, quæ habetur per Physicam, excitat ad amorem Dei & contemptum mundi; ergo Physica est practica.

xl. Confirmatur, Physica tradit modum faciendi aurum, & attrahendi aquam ex puteis per attractionem præviam aeris, ergo est practica.

xli. Respondeo distinguendo antecedens; cognitio rerum naturalium, quæ habetur per Physicam, excitat per se, & ex fine suo intrinseco, siue scientiæ, ad amorē Dei, &c. nego antecedens; ad hoc enim deberet, tum amorem, tum mundi contemptum respicere ut objectū, regulas & præcepta tradere, quibus rectè fierent, quod non facit: per accidens, & ex fine suo extrinseco, siue scientis, aut ex quadam hujus cognitionis solertia, hominem excitante ad varias praxes, ut amoris Dei, confectionis auri, &c. concedo antecedens; verum scientia practica, aut speculativa dicitur à fine suo intrinseco; non verò ab extrinseco, uti in Logica Disp. ultimā probatū est:

hinc patet solutio ad Confirmationem.

XLII. Objicies 2°, Medicina est pars Physicæ; sed illa non est speculativa, ergo, &c.

XLIII. Respondeo negando majorem, quia ab illa distinguitur objecto formali *sub quo*; quod autem aliqui volunt Medicinam Theoricam, id est, quæ considerat naturam morborum & medicamentorum, esse partem Physicæ; non verò practicam, id est, quæ tradit modum corpora sanandi; non facit Medicinam speculativam & partem Physicæ; quia, præterquam quòd illa sit pars Medicinæ minus

principalis, & Medicina ratione ipsius dici quidem possit continere per accidens conclusiones aliquas speculativas, & ad Physicam pertinentes; per se tamen dici debet scientia practica distincta à Physicæ; tum propter objectum formale *sub quo*, quod habet ab ea specie distinctum; tum quia speculationem morborum & medicamentorum ordinat ad sanandum Corpus Naturale. Ex dictis

XLIV. Colliges Physicam rectè definiri, *Scientiam contemplatricem Corporis Naturalis, ut Naturalis, cum ei circumadjacentibus.*

PHYSICÆ

PARS PRIMA

De Corpore Naturali, ejusque Principiis & Affectionibus.

TRACTATUS I.

IN LIBRUM PRIMUM

PHYSICORVM.

IN hoc Libro disputat Aristoteles de Principiis Corporis Naturalis in genere & specie, docetque ea esse plura, contra Milesium, Heraclitum & alios; non tamen infinita, contra Anaxagoram; sed tria, *Materiam, formam & privationem*, contra Parmenidem & Pythagoricos: de quibus præsentem Tractatum instituimus.

DISPUTATIO PRIMA

De Principiis Physicis seu Corporis Naturalis.

DUBIUM I.

Quid sit principium in genere, & quotuplex.

INtè Resolutionem
Suppono Principium in genere summi dupliciter: primò, ità ut sit tantum commune ad Principia Physica, de quibus dubio 2°. Secundò, ità ut sit commune ad illa, & omnia alia, sive Physica sint, sive Metaphysica, sive compositionis, ut partes componentes, sive productionis, ut sunt causæ & origines, sive cognitionis, de quibus in Logica, ut sunt signa respectu rerum, quas significant; præmissæ respectu conclusionis, ad quam intellectum movent, sive Corporis Naturalis: hoc autem supposito, sit

RESOLUTIO I.

ICO 1°, Principium generalissimè sumptum est id, unde aliquid est, sit, aut cognoscitur.

tur. Ita Aristoteles 5°. Metaph. cap. 1°. D. Thomas 1^a. p. q. 33. art. 1°. est, limita tamquam per partem componentem: sit, extende tamquam à causâ, sub qua juxta Patres Græcos includit Personas, Patris respectu Verbi, & Patris & Verbi respectu Spiritus Sancti, de quibus nos infra agendo de causâ in genere: cognoscitur, puta tamquam per signa, speciem vel causam finalem.

RESOLUTIO II.

ICO 2°, Principium generalissimè sumptum rectè. Dividitur primò in essentiali & accidentale: Essentiali est quidquid essentialiter componit rem principiatam; sive Physicum sit, ut materia, forma & substantia; sive Metaphysicum, ut genus, differentia & hæcceitas: Accidentale est, quod rem principiatam essentialiter non componit, sed est extrinsecus essentiali, ut signum respectu rei significatæ, præmissæ respectu conclusionis, causa respectu effectus; ità omnes communiter,